

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Blanky Chlostové a soudců JUDr. Michala Holuba a JUDr. Zuzany Hanákové, LL. M. ve věci

žalobce: **N.P.T.H.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Janem Boučkem
sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1

proti

žalovanému: **Česká republika-Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7

o zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení a 200 000 Kč

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 6. února 2023, č. j. 8 C 72/2022-68

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je **povinna** zaplatit žalované náklady odvolacího řízení v částce 900 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozhodnutím soud I. stupně zamítl žalobu, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobkyni částku 200 000 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky v zákonné výši od

Shodu s prvopisem potvrzuje S.K.

23.7.2021 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.).

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala v bodě 1. uvedené částky jako přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, dále též jen „OdpŠk“. Tvrzená nemajetková újma měla žalobkyni vzniknout v důsledku nesprávného úředního postupu žalované (odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra), spočívajícího v nepřiměřené délce a v průtahách řízení ve věci sp. zn. OAM- 123079/MC-2017 o žádosti o vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu vedeného dle ust. § 87j odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Podle žalobkyně bylo předmětné správní řízení nepřiměřeně dlouhé a s extrémními průtahy. Řízení žalobkyně zahájila dne 1.6.2017 podáním žádosti o vydání průkazu o povolení k pobytu ve smyslu § 87j odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb., přičemž ke dni podání návrhu byly splněny podmínky pro vydání průkazu, neboť žalobkyně je matkou P.K.T., nar. xxx, který je občanem České republiky a kterému bylo ke dni podání žádosti 19 let. I přes skutečnost, že byly naplněny podmínky pro kladné rozhodnutí, bylo dne 15.3.2022 vydáno o žádosti žalobkyně zamítavé rozhodnutí. Tímto rozhodnutím fakticky pro žalobkyni končilo řízení, neboť díky průtahům v řízení se vyčerpala práva žalobkyně a plynutí času znamená pro žalobkyni nemožnost získat průkaz, neboť syn žalobkyně ukončil studium vysoké školy. Správní orgán fakticky vyčerpал práva žalobkyně díky přerušení předmětného řízení z důvodu vedení řízení o zrušení trvalého pobytu žalobkyně v řízení vedeném pod sp. zn. OAM-1528/ZR-2013. Řízení vedené Ministerstvem vnitra pod sp. zn. OAM-1528/ZR-2013 bylo zastaveno dne 22.3.2021. Proti tomuto přerušení se žalobkyně vymezila svým odvoláním ze dne 20.9.2017, přičemž odvolací orgán zamítl odvolání žalobkyně. Žalobkyně uplatnila dne 22.5.2021 písemně u žalovaného nárok na zaplacení přiměřeného zadostiučinění ve výši 200 000 Kč.
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s tím, že správní řízení o vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu žalobkyně sp. zn. OAM-123079/MC-2017 bylo zahájeno dne 1. 6. 2017 podáním žádosti žalobkyně o vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu ve smyslu ust. § 87x cizineckého zákona. Správní orgán dne 20. 7. 2017 požádal Policii ČR-Službu cizinecké policie o provedení pobytové kontroly za účelem prověření informace ohledně společného soužití cizinců, a to konkrétně zda žalobkyně skutečně pobývá společně se svým synem P.K.T., nar. xxx, státní příslušnost Česká republika, na adrese xxx. Z dikce ust. § 87j odst. 1 cizineckého zákona vyplývají dvě podmínky, za kterých lze žádosti dle ust. § 87x cizineckého zákona vyhovět. První podmínkou je, že cizinci byl povolen trvalý pobyt na území, resp. bylo rozhodnuto o vydání povolení k trvalému pobytu. Druhou podmínkou je, že tato osoba je rodinným příslušníkem občana EU. V případě zrušení trvalého pobytu by žalobkyně nesplňovala výše uvedenou první podmínku. Z tohoto důvodu správní orgán usnesením č.j. OAM-123079/MC-2017 ze dne 29. 8. 2017 přerušil řízení od 29. 8. 2017 do 22. 3. 2021, neboť až dne 22. 3. 2021 bylo řízení o zrušení trvalého pobytu žalobkyně pravomocně zastaveno. Řízení o předběžné otázce bylo tedy pravomocně skončeno až poté, co odpadla překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno. Správní orgán přípisem č.j. OAM-123079-12/MC-2017 ze dne 26. 4. 2021 vyzval žalobkyni o pokračování v řízení a požádal ji o poskytnutí součinnosti. Následně byla žalobkyně vyzvána k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Správní orgán rozhodnutím ze dne 15. 3. 2022 zamítl žádost žalobkyně, neboť nebyly splněny podmínky pro vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu uvedené v ust. § 87j odst. 1 cizineckého zákona, když nebylo prokázáno, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle ust. § 15a cizineckého zákona. Z obsahu žalobkyní podané žádosti jednoznačně vyplynulo, že žalobkyně se považovala za rodinného příslušníka svého syna, občana České republiky, avšak žalobkyně tímto rodinným příslušníkem ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. b) cizineckého zákona není, neboť její syn již dosáhl věku 21 let. Není ani rodinným příslušníkem

občana EU ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. d) cizineckého zákona, neboť neprokázala splnění podmínek uvedených v tomto ustanovení, zejména neprokázala, že je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU. Správní orgán z tohoto důvodu žádost žalobkyně podanou dle ust. § 87x cizineckého zákona zamítl.

4. Žalobkyně nebyla po celou dobu předmětného správního řízení nijak omezena na svých právech, nebylo nijak zasaženo do jejího pobytového statusu a do možnosti cestování, ani nebylo zasaženo do práv a pobytových statusů jejích rodinných příslušníků. Naopak, žalobkyni byl již dne 20. 11. 2017 vydán nový průkaz o povolení k trvalému pobytu občana třetího státu č.xxx s platností do 14. 11. 2027 (dne 31. 10. 2018 byl nahrazen novým průkazem č. 000770703), který prokazuje platnost povolení k trvalému pobytu na území bez jakýchkoliv omezení.
5. Soud I. stupně vyšel ze zjištěného skutkového stavu (podrobně uvedeného v bodě 4. napadeného rozhodnutí), že správní řízení o vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu žalobkyně sp. zn. OAM-123079/MC-2017 bylo zahájeno dne 1. 6. 2017 podáním žádosti žalobkyně o vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu ve smyslu ust. § 87x cizineckého zákona. Usnesením č.j. OAM-123079/MC-2017 ze dne 29. 8. 2017 správní orgán přerušil řízení, a to od 29. 8. 2017 do 22. 3. 2021. Správní orgán přípisem č.j. OAM-123079-12/MC-2017 ze dne 26. 4. 2021 vyznamenal žalobkyni o pokračování v řízení a požádal ji o poskytnutí součinnosti. Rozhodnutím ze dne 15. 3. 2022 zamítl žádost žalobkyně, neboť nebyly splněny podmínky pro vydání průkazu o povolení k trvalému pobytu uvedené v ust. § 87j odst. 1 cizineckého zákona, když nebylo prokázáno, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle ust. § 15a cizineckého zákona. Žalobkyni byl dne 20. 11. 2017 vydán nový průkaz o povolení k trvalému pobytu občana třetího státu s platností do 14. 11. 2027.
6. Správní řízení o zrušení trvalého pobytu žalobkyně sp. zn. OAM-1528/ZR-2013 bylo zahájeno dne 15. 7. 2013 a pravomocně skončeno dne 22. 3. 2021. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra zahájil dne 15. 7. 2013 z moci úřední řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu občana třetího státu podle ust. § 77 odst. 2 písm. a) cizineckého zákona, ve znění platném do 23. 6. 2014 na základě podnětu-rozsudku Městského soudu v Praze pod č.j. 43 T 2/2010 ze dne 7. 6. 2012, kterým byla žalobkyně odsouzena za spáchání úmyslného trestného činu k trestu odnětí svobody v délce 2 roků se zkušební dobou v délce 4 roků. Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 43 T 2/2010 ze dne 7. 6. 2012 byl následně napaden odvoláním, přičemž byl odvolacím Vrchním soudem v Praze zrušen v celém rozsahu a trestní věc byla vrácena k novému projednání. Městský soud v Praze vydal dne 22. 1. 2016 ve věci vedené pod sp. zn. 43 T 2/2010 nový odsuzující rozsudek. Usnesením Vrchního soudu v Praze pod č.j. 3 To 69/2017 ze dne 16. 3. 2018 bylo odvolání žalobkyně zamítnuto. Žalobkyně byla pravomocně odsouzena pro trestný čin účasti na zločinném spolčení podle ust. § 163a odst. 1 trestního zákona k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků se zkušební dobou v trvání 5 roků, která jí vyprší dne 16. 3. 2023, a k peněžitému trestu ve výměře 500 000 Kč. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra řízení o zrušení trvalého pobytu opakovaně přerušil z důvodu čekání na pravomocné rozhodnutí v trestní věci, která skončila až dne 16. 3. 2018, tedy více než 4,5 roku od zahájení správního řízení. Dne 22. 3. 2021 vydal odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra usnesení č.j. OAM-1529-16/ZR-2013, kterým správní řízení zastavil podle ust. § 66 odst. 2 správního řádu, neboť dospěl k názoru, že zrušení povolení k trvalému pobytu by bylo nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života účastníka řízení z důvodu uplynulé doby od spáchání trestného činu a z důvodu délky pobytu žalobkyně na území České republiky. V souvislosti se správním řízením o zrušení trvalého pobytu uplatnila žalobkyně nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč, které je vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 16 C 127/2021.
7. Soud I. stupně věc posoudil podle ust. § 2, § 13 a § 31a OdspŠk a uzavřel, že odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem je objektivní odpovědností (bez ohledu

- na zavinění), které se stát nemůže zprostit (§ 2 OdpŠk), jestliže jsou kumulativně splněny tři předpoklady: 1) nesprávný úřední postup, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi vznikem škody a porušením zákonné povinnosti. Existence těchto podmínek musí být v soudním řízení bezpečně prokázána a důkazní břemeno v tomto směru leží na poškozeném (žalobkyni).
8. Soud I. stupně se s ohledem na závěry Nejvyššího soudu zabýval otázkou, zda na předmětné správní řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy, se závěrem, že nikoli, neboť v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8.11.2016 sp. zn. 30 Cdo 2928/2016, publikovaném pod č. 42/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a dospěl k závěru, že na řízení o udělení povolení k trvalému pobytu se čl. 6 odst. 1 Úmluvy nevztahuje.
 9. Dále se zabýval otázkou, zda předmětem správního řízení bylo základní právo nebo svoboda, resp. zda správní řízení mohlo mít zásadní dopad do soukromého a rodinného života žalobkyně a uzavřel, že v případě žalobkyně za daných okolností by výsledek správního řízení do základního práva žalobkyně zásadní dopad neměl.
 10. Žalobkyně dostala od žalované prodloužení pobytu až do roku 2027. V době vedení přerušového řízení neexistovala reálná hrozba ukončení trvalého pobytu žalobkyně tímto řízením a ani neexistovala reálná hrozba zásahu do práva na respektování rodinného a soukromého života, případně vlastnického práva. Aby řízením o povolení k trvalému pobytu mohlo být zasazeno do práva žalobkyně na rodinný život ve smyslu čl. 10 odst. 2 Listiny, musel by výsledek posuzovaného správního řízení pro toto právo určující, tedy musel by se týkat jeho existence, rozsahu nebo podmínek výkonu. K tomuto závěru však v daném případě nelze dospět.
 11. U správního řízení, jehož předmětem není základní právo, nelze uvažovat o nepřiměřené délce řízení. Postižitelné jsou jen průtahy podle § 13 odst. 1 věta druhá a třetí OdpŠk. Podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.
 12. Žalobkyně v souvislosti s odškodňovaným řízením nemohla pocítovat žádnou nejistotu, nehrozila jí žádná újma, nebyla nijak omezena v žádném ze svých práv související s trvalým pobytem, nebylo nijak zasazeno do jejího soukromého života či vlastnického práva. Presumpce nevinu nebyla porušena, když správní orgán bezprostředně po zahájení řízení signalizoval, že vyčká na pravomocné rozhodnutí o tom, zda se žalobkyně dopustila jednání, ve kterém spatřoval porušení veřejného pořádku nebo práva a svobody druhých kvalifikovaným způsobem, resp. důvodné nebezpečí, že by mohla ohrozit bezpečnost státu.
 13. Proto soud I. stupně žalobu zamítl.
 14. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení odůvodnil ust. § 142 odst. 1 a § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, dále jen „o. s. ř.“, ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb.
 15. Proti tomuto rozhodnutí podala včasné odvolání žalobkyně s tím, že má za to, že soud věc nesprávně právně posoudil. Zhodnotila napadené rozhodnutí jako „naprosto překvapivé a absolutním popřením práva na spravedlivý proces v její časové dimenzi a soud nebyl té úrovně, aby byl schopen pochopit materiální podstatu uplatňovaného nároku“.
 16. Soud projevil již postupem v rámci řízení, kdy odmítl návrh na provedení „všech“ listin ze správního spisu jako údajně nespécifický návrh, neochotu zabývat se věcí (denegatio iustitiae). V rámci řízení pak následovaly i jiné excesy ze strany soudu, které spočívali ve výzvách soudu ohledně „podstaty nároku“, „jaká specifická újma byla žalobkyni způsobena“ a „jak žalobkyně došla k částce Kč 200 000“ atd., které dokumentují naprostou dezorientovanost soudu ohledně uplatňovaného nároku a neznalost bazální judikatury. Vše pak vyústilo ve zmatečný rozsudek.
 17. Podle jejího názoru „soud došel k naprosto právně šílenému/nihilistickému názoru, že žalobkyni nenáleží právo na spravedlivý proces, a to proto, že byla odsouzena v trestním řízení

vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 43 T 2/2010 i přes skutečnost, že trestní věc se předmětného řízení vůbec netýkala“.

18. Podstatou předmětného řízení bylo právo na získání trvalého pobytu z důvodu soužití s občanem EU. Žalobkyně má za to, že argumentaci soudu, proč jí nenáleží právo na spravedlivý proces, resp. odškodnění za zjevný zásah do práva na spravedlivý proces, je možno označit za „mimoběžnou“. Na roveň odůvodnění soudu lze postavit již jen odůvodnění „PROTOŽE PROTO“.
19. Podle žalobkyně soud, ačkoliv výslovně upozorněn na právní konstrukci dvou přerušených řízení a posuzování přiměřenosti délky přerušeného řízení v podání ze dne 4.10.2022, „nebyl schopen tuto jednoduchou úvahu vycházející navíc z konstantní judikatury s ohledem na svou právní zmatenost pochopit“. Napadené rozhodnutí je pak v rozporu se závěry vyslovenými v rozsudku Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 30 Cdo 348/2010.
20. Navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k novému projednání.
21. Žalovaná se v odvolacím řízení plně ztotožnila s právní názorem vysloveným v napadeném rozsudku soudu prvního stupně, který je jasný, srozumitelný, podrobně odůvodněný a logický.
22. Žalobkyně využila a využívá veškerou právní ochranu, tak jak jí to umožňuje právní řád České republiky, ať již se jednalo o trestní řízení, správní řízení vedené ve věci jejího pobytového režimu na území České republiky, tak občanskoprávní řízení vedená soudy České republiky.
23. Právo na spravedlivý proces garantované Listinou základních práv a svobod v jejím čl. 36 (právo na soudní a jinou právní ochranu) nebylo žalobkyni nikdy ze strany Ministerstva vnitra a ani ze strany soudní soustavy České republiky upřeno.
24. Právnímu zástupci žalobkyně chybí jakákoli sebereflexe týkající se skutkových okolností posuzovaného případu, když správní řízení bylo ze strany žalované, resp. Ministerstva vnitra, zahájeno z podnětu trestního soudu, neboť žalobkyně spáchala závažný úmyslný trestný čin.
25. Žalobkyně po celou dobu předmětného správního řízení na území České republiky pobývala, již dne 20. 11. 2017 jí byl vydán nový průkaz o povolení k trvalému pobytu občana třetího státu č. xxx s platností do 14. 11. 2027, a nebyla ve svých právech nijak omezena.
26. Soud prvního stupně správně posoudil skutkové okolnosti a příčinnou souvislost projednávaného případu, které jsou dle žalované podstatné a měly zásadní vliv na správní řízení. O průběh správního řízení se pak žalobkyně a ani její právní zástupce nijak nezajímali.
27. Žalobkyně se ani jednou neobtěžovala dostavit k soudnímu jednání, ať již ve sporu o náhradu nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč vedeném v obdobné právní věci (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2022, sp. zn. 25 Co 190/2022) nebo v tomto soudním sporu. Žalobkyně v obou těchto soudních řízeních uplatnila své nároky pouze formálně (kdy celkem požaduje 400 000 Kč, včetně úroků z prodlení), bez konkretizace tvrzení, kterými by prokázala, jak „trpěla“ (tak jako celá skupina žalobců dotčených předmětným trestním řízením). Měla za to, že tvrzené „obavy“ žalobkyně mohly vzniknout pouze z důvodu jejího trestního stíhání.
28. Poukázala i na morální rovinu předmětného soudního sporu, kdy by měla poskytnout odškodnění za údajnou nepřiměřenou délku banálního správního řízení osobám, které způsobily škodu České republice a které tuto škodu státu nikdy nezaplatí. Nastala by pak absurdní situace, ve které se ocitá stát, když se nepřihlédne řádně ke skutkovým okolnostem případu.
29. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný v celém rozsahu potvrdil.

30. Na vyjádření žalované ještě reagovala žalobkyně tak, že má a měla legální a legitimní nárok na změnu svého pobytového statusu, kdy uplatnila tento nárok v rámci jí zahájeného řízení. Takovéto změny v důvodech pobytu jsou zcela běžným řízením u Ministerstva vnitra, kdy obecně cizinec může takovýto nárok uplatnit. Argumentace žalované je tedy naprosto nesmyslná, neboť tím popírá legální a legitimní možnost cizince žádat o změnu důvodu svého pobytového režimu v průběhu jiného pobytového režimu.
31. Žalovaná naprosto pomíjí skutečnost, že ačkoliv žalobkyně nečinila nic nelegálního a nelegitimního, pak jí bylo v řízení zcela nedůvodně bráněno v uplatňování jejích práv, přičemž tato práva se právě a jen plynutím času zcela vyčerpala. Žaloba obsahovala dostatečná žalobní tvrzení a na věc dopadá čl. 6 Úmluvy.
32. Pokud žalovaná odkazuje na jakýsi „morální aspekt věci“, pak z celého vyjádření žalované vyplývá diskriminace žalobkyně v rozporu s čl. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 1 a 3 Listiny ve spojení s čl. 6 Úmluvy. Žalovaná uvádí, že právo na spravedlivý proces je exkluzivním právem jen některých vybraných osob, mezi které žalobkyně podle žalované nepatří.
33. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně z podnětu podaného odvolání, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ust. § 212, ust. § 212a a ust. § 214 odst. 1 o. s. ř.), a shledal odvolání žalobkyně nedůvodným.
34. Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů provedeným zákonným způsobem, ze kterých čerpal správná a pro rozhodnutí o věci samé plně postačující skutková zjištění. Zjištěný skutkový stav posuzoval pak také podle odpovídající hmotněprávní úpravy – tedy zákona č. 82/1998 Sb. a v souladu s platnou judikaturou. Skutkový stav také nedoznal žádných změn ani v odvolacím řízení.
35. Podle ust. § 5 písm. b) OdpŠk stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.
36. Podle ust. § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle odst. 2 tohoto ustanovení pak právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.
37. Podle § 26 OdpŠk, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem (tedy zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“).
38. Odvolací soud souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že žalobkyně uplatnila žalovaný nárok včas u úřadu uvedeného v § 6 ve spojení s ust. § 14 odst. 1 OdpŠk a ve lhůtě stanovené v ust. § 15 odst. 2 OdpŠk nebyl její nárok uspokojen.
39. Jak již uvedl soud I. stupně, judikatura zejména Nejvyššího soudu týkající se odškodnění nepřiměřené délky správního řízení prošla vývojem, který vyústil v rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 31 Cdo 2402/2020, publikovaný pod č. 45/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, kterým Nejvyšší soud reagoval na nálezy Ústavního soudu ze dne 14.10. 2020 sp. zn. II. ÚS 570/20, a v němž vyslovil, že právo na projednání věci v přiměřené době, které je obsahově shodné s právem na projednání věci bez zbytečných průtahů ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základní práv a svobod, mají i účastníci správních řízení, na něž dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nebo jejichž předmětem je základní právo nebo svoboda, a to bez ohledu na to, zda na dané správní řízení navazoval soudní přezkum.

40. Odvolací soud se s ohledem na shora uvedené závěry Nejvyššího soudu a odvolací námitky též zabýval otázkou, zda na předmětné správní řízení o vydání průkazu k trvalému pobytu dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy.
41. Dospěl (shodně jako soud I. stupně) k závěru, že nikoli, neboť v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8.11.2016, sp. zn. 30 Cdo 2928/2016, publikovaném pod č. 42/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud vyslovil, že ani na řízení o udělení povolení k trvalému pobytu se čl. 6 odst. 1 Úmluvy nevztahuje. Proto dle názoru odvolacího soudu jej nelze aplikovat ani na předmětné správní řízení.
42. Dále se pak odvolací soud zabýval otázkou, zda předmětem správního řízení bylo základní právo nebo svoboda, resp. zda správní řízení mohlo mít zásadní dopad do soukromého a rodinného života žalobkyně.
43. I na tuto otázku odpověděl negativně, když v případě žalobkyně by výsledek správního řízení v podobě nevydání nového průkazu o povolení k trvalému pobytu, do soukromého a rodinného života, jakož i do jiného základního práva žalobkyně, včetně majetkových, vůbec žádný dopad neměl. Žalobkyně po celou dobu správního řízení žila v ČR a ze strany ČR jí nebylo bráněno v jakékoli činnosti na území českého státu. Mohla se také prokazovat platným dokladem, když v předmětném správním řízení se nejednalo o povolení nebo nepovolení pobytu pravomocně odsouzeného cizince na území ČR, ale pouze o změnu důvodu trvalého pobytu.
44. Opakovaná tvrzení žalobkyně o nutnosti posouzení přiměřenosti délky namítaného řízení a délky řízení o odnětí trvalého pobytu jsou tak zcela právně irelevantní (stejně jako odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 348/2010).
45. Z činnosti zdejšího soudu ve smyslu ust. § 121 o.s.ř. je známa skutečnost, že dne 22. 3. 2021 vydal odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra usnesení č.j. OAM-1529-16/ZR-2013, kterým správní řízení zastavil podle ust. § 66 odst. 2 správního řádu, neboť dospěl k názoru, že zrušení povolení k trvalému pobytu by bylo nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života účastníka řízení vzhledem k uplynutí doby od spáchání trestného činu žalobkyní (tedy nikoli z důvodu „nesmyslně zahájeného řízení“, jak uváděla žalobkyně).
46. Žádné konkrétní průtahy v namítaném řízení pak žalobkyně netvrdila, když pouze nesouhlasila s přerušením řízení do skončení správního řízení sp. zn. OAM-1528/ZR-2013, které bylo zahájeno dne 15. 7. 2013 a pravomocně skončeno dne 22. 3. 2021, v čemž spatřovala „extrémní průtah“. Nicméně o jejích námitkách v odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo správním orgánem rozhodnuto.
47. Přitom není úkolem soudu v odškodňovacím řízení podle zákona č. 82/1998 Sb. suplovat rozhodování specializovaných správních orgánů (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2402/2020).
48. Nicméně z logiky věci vyplývá, že správní orgán postupoval transparentně a souladně s právní provázaností jednotlivých řízení.
49. Dne 22. 3. 2021 vydal odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra usnesení č.j. OAM-1529-16/ZR-2013, kterým správní řízení zastavil podle ust. § 66 odst. 2 správního řádu. Překážka přerušení řízení tak odpadla teprve 22.3.2021. K tomuto dni pak žalobkyně již podmínky pro vydání nového průkazu nesplňovala (synovi již bylo téměř 23 let).
50. Nelze tak shledat žádný konkrétní průtah v namítaném řízení, když žádný konkrétní neuvádí ani žalobkyně.
51. Žalobkyně přitom postavila žalobu na tvrzení o porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy a nepřiměřené délce správního řízení.
52. S ohledem na tento závěr dospěl odvolací soud k názoru, že neexistuje základ nároku žalobkyně,

když ve správním řízení nebylo porušeno její právo, nemá tak právo domáhat se náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem spočívajícím v nepřiměřené délce správního řízení ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

53. Ohledně dalších odvolacích námitek odvolací soud uvádí, že soud I. stupně v rozhodnutí vysvětlil (viz bod 11. napadeného rozhodnutí), proč neprovedl navržený důkaz „všemi listinami ve správním spise“, když jeho postup (i s ohledem na učiněné právní závěry) lze shledat souladný s ust. § 120 odst. 1 o. s. ř.
54. Samozřejmě občanské soudní řízení je jednou ze záruk spravedlnosti (viz ust. § 3 o.s.ř.) a musí jeho výsledkem být i spravedlivé rozhodnutí. Odkaz žalované na mravní rozměr sporu, vyjádřený v ust. § 3 o. z., dle něhož výkon práv nesmí být v rozporu s dobrými mravy, tedy je v souladu s principy, na nichž je založen právní řád demokratického státu.
55. Žalobkyně jako člen zločinného spolčení, kterým došlo k vyvedení finančních prostředků z České republiky v rozsahu minimálně 4 500 000 000 Kč a žalobkyní byl dosažen čistý zisk minimálně 22 000 000 Kč, byla za nepřiměřenou délku trestního řízení již odškodněna velmi mírným trestem v trestním řízení (namísto minimálně 5 let strávených v nápravném zařízení, mohla svobodně žít se svou rodinou, bavit se, volně se pohybovat, pracovat a uhrazovat i peněžitý trest, který jí byl uložen. Přitom žalobkyni hrozil též trest propadnutí majetku, ale byl jí uložen pouze peněžitý trest ve výši 500 000 Kč). Za nepřiměřeně dlouhé správní řízení o zrušení trvalého pobytu (které muselo vyčkat na výsledek trestního řízení) pak byla ve výsledku odškodněna jeho zastavením z důvodu uplynulé doby od spáchání trestného činu a z důvodu délky pobytu žalobkyně na území České republiky.
56. Přesto žalobkyně vyvolala další 3 soudní řízení, v nichž se domáhá finančního odškodnění v součtu vyššího než peněžitého trestu uloženého v trestním řízení. To není žádná „mimoběžná“ argumentace žalované, jelikož všechna 3 řízení (trestní a správní) spolu souvisela a odvíjela se od délky a výsledku trestního řízení.
57. Přitom za průtahy v řízení o zrušení trvalého pobytu žalobkyně sp. zn. OAM-1528/ZR-2013, tedy včetně doby přerušování namítaného řízení, se domáhá žalobkyně odškodnění v řízení vedeném před soudem I. stupně pod sp. zn. 16 C 127/2021.
58. V této souvislosti lze zdůraznit, že probíhají-li souběžně dvě nebo více soudních řízení, která svým předmětem souvisejí natolik, že rozhodnutí v jednom z nich je určující i pro rozhodnutí ve druhém či dalších řízeních, je třeba újmu utrpěnou jejich účastníky v důsledku nepřiměřené délky daných řízení v rozsahu jejich souběžného průběhu posuzovat jako jedinou újmu, nikoli jako újmu násobenou počtem jednotlivých řízení (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1021/2010).
59. Česká republika žalobkyni neupřela právo na spravedlivý proces v trestním, civilním nebo správním řízení, jelikož zastávání jiného právního názoru není odepřením práva, jak se mylně žalobkyně domnívá. Za průtahy v trestním řízení pak byla již žalobkyně odškodněna.
60. Proto odvolací soud napadené rozhodnutí v zamítavém výroku I. o věci samé i ve výroku II. o nákladech řízení jako věcně správné potvrdil podle ust. § 219 o. s. ř. – výrok I.
61. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. a vzhledem k tomu, že žalobce byl v odvolacím řízení neúspěšný, přiznal žalované náhradu nákladů řízení ve výši 900 Kč dle § 151 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ust. § 1 vyhlášky č. 254/2015 Sb. za písemné vyjádření k odvolání a účast a přípravu na jednání soudu dne 6. 6. 2023. Zaplacení pak uložil ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku podle § 160 odst. 1 části věty před středníkem o.s.ř., když k delší lhůtě plnění či k plnění ve splátkách neshledal žádný důvod.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto rozhodnutí do výroku II. o nákladech řízení není dovolání přípustné (ust. § 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 6. června 2023

JUDr. Blanka Chlostová v. r.
předsedkyně senátu